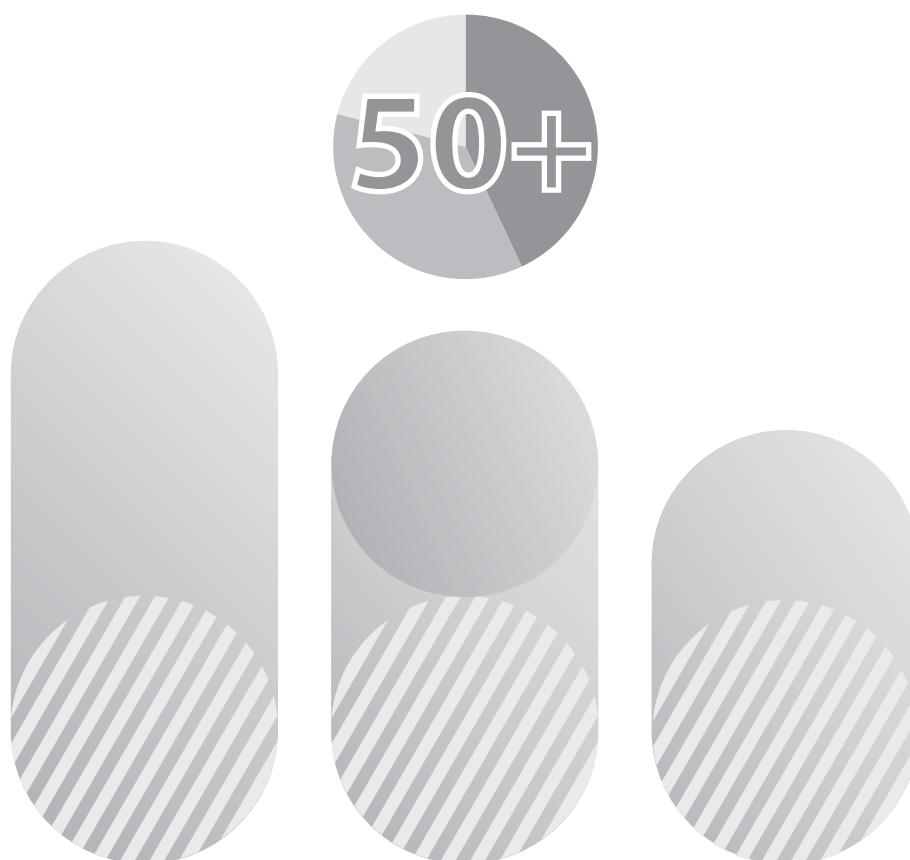




Osoby powyżej 50. roku życia na rynku pracy w 2018 r.

People over 50 on the labour market in 2018



Osoby powyżej 50. roku życia na rynku pracy w 2018 r.

People over 50 on the labour market in 2018

Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
Urząd Statystyczny w Bydgoszczy Statistical Office in Bydgoszcz

Warszawa, Bydgoszcz 2020

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy
Statistical Office in Bydgoszcz, Surveys and Analysis of Labour Market Centre

Zespół autorski

Author team

Milena Krajewska, Marzena Leszczyńska, Jakub Małecki

Kierujący

Supervisor

Leszek Kozłowski

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Adam Mańkowski

Tłumaczenie

Translation

Zbigniew Osypiuk

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website:

<http://stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data please indicate the source.

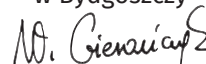
PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Bydgoszczy przekazuje Państwu publikację pt. **Osoby powyżej 50. roku życia na rynku pracy w 2018 r.** Jest to kolejna edycja ogólnopolskiego opracowania, dzięki czemu możliwa jest dokładna analiza problematyki oraz porównanie sytuacji osób w tym wieku na przestrzeni lat.

Publikacja składa się z syntezy oraz części tabelarycznej dostępnej w plikach programu Excel. Wobec dokonujących się zmian demograficznych oraz zmian na rynku pracy komentarz ten poświęcony jest głównie niewykorzystanym zasobom pracy, tj. zbiorowości osób biernych zawodowo oraz osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia.

Przekazując Państwu niniejsze wydawnictwo, wyrażam nadzieję, że stanowić będzie ono kompendium informacji oraz wsparcie dla osób zainteresowanych tą problematyką. Mam również nadzieję, że publikacja zachęci Państwa do samodzielnego zgłębiania przedstawionych w niej zagadnień i wykorzystania w tym celu również innych danych dostępnych zarówno na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego, jak i w Banku Danych Lokalnych.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Bydgoszczy



dr Wiesława Gierańczyk

Bydgoszcz, kwiecień 2020 r.

PREFACE

The Statistical Office in Bydgoszcz presents the publication entitled People over 50 on the labour market in 2018. This is another edition of the Polish nationwide study, which will make it possible to thoroughly analyse the subject issues and compare the situation of people at this age over the years.

The publication consists of a synthesis and a tabular part available in Excel files. In light of the ongoing demographic changes and changes on the labour market, this commentary is devoted mainly to unused labour resources, i.e. the population of economically inactive persons and the unemployed aged 50 years or over.

When presenting this publication to you, I hope that it will be a compendium of information and support for people interested in the subject issues. I also hope that the publication will encourage you to explore the issues presented in it yourself and to use for this purpose also other data available both on the Statistics Poland website and in the Local Data Bank.

Director
of the Statistical Office
in Bydgoszcz



Wiesława Gierańczyk, Ph. D.

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH I WAŻNIEJSZE SKRÓTY	
SYNTEZA	
Bierni zawodowo	
Bezrobotni	
UWAGI METODOLOGICZNE	
Objaśnienia podstawowych pojęć	
SPIS WYKRESÓW	
1. Bierni zawodowo powyżej 50. roku życia według przyczyn bierności, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2018 r.	
2. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wykształcenia w 2018 r.	
3. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w 2018 r.	
4. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według stażu pracy w 2018 r.	
SPIS MAP	
1. Współczynnik aktywności zawodowej osób powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2018 r.	
2. Wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2018 r.	
3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osób powyżej 50. roku życia w październiku 2018 r.	
4. Udział biernych zawodowo powyżej 50. roku życia w ogólnej liczbie osób w tym wieku w IV kwartale 2018 r.	

CONTENTS

PREFACE	3
SYMBOLS AND MAIN ABBREVIATIONS	8
EXECUTIVE SUMMARY	9
The economically inactive	13
The unemployed	15
METHODOLOGICAL NOTES	20
Explanation of basic terms	22
LIST OF CHARTS	
The economically inactive aged 50 years or over by reason for inactivity, sex and place of residence in the fourth quarter of 2018	14
Structure of the registered unemployed by education in 2018	17
Structure of the unemployed by duration of unemployment in 2018	18
Structure of the registered unemployed by work seniority in 2018	19
LIST OF MAPS	
Activity rate for people aged 50 years or over in the fourth quarter of 2018	10
Employment rate for people aged 50 years or over in the fourth quarter of 2018	11
Average monthly wage and salary of people aged 50 years or over in October 2018	12
The economically inactive aged 50 years or over by reason for inactivity, sex and place of residence in the fourth quarter of 2018	15

SPIS TABLIC W EXCEL

- I. Ludność według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w latach 2016-2018 (BAEL)
- II. Aktywność ekonomiczna ludności według płci i miejsca zamieszkania w latach 2016-2018 (BAEL)
- III. Pracujący według statusu zatrudnienia, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale w latach 2016-2018 (BAEL)
- IV. Bezrobotni według kategorii, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale w latach 2016-2018 (BAEL)
- V. Bezrobotni według poziomu wykształcenia, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale w latach 2016-2018 (BAEL)
- VI. Zarejestrowani bezrobotni według poziomu wykształcenia w latach 2016-2018 (MRPiPS)
- VII. Zarejestrowani bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w latach 2016-2018 (MRPiPS)
- VIII. Zarejestrowani bezrobotni według stażu pracy w latach 2016-2018 (MRPiPS)
- IXa. Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50. roku życia według płci, miejsca zamieszkania, makroregionów i województw w IV kwartale w latach 2017-2018 - ogółem (BAEL)
- IXb. Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50. roku życia według płci, miejsca zamieszkania, makroregionów i województw w IV kwartale w latach 2017-2018 - miasto (BAEL)
- IXc. Aktywność ekonomiczna ludności powyżej 50. roku życia według płci, miejsca zamieszkania, makroregionów i województw w IV kwartale w latach 2017-2018 - wieś (BAEL)
- X. Aktywność ekonomiczna osób niepełnosprawnych powyżej 50. roku życia według płci, miejsca zamieszkania, makroregionów i województw w IV kwartale w latach 2017-2018 (BAEL)

LIST OF TABLES IN EXCEL

- Population by level of education, sex and place of residence in the years 2016-2018 (LFS)
- Economic activity of the population by sex and place of residence in the years 2016-2018 (LFS)
- The employed by the status of employment, sex and place of residence in the fourth quarter in the years 2016-2018 (LFS)
- The unemployed by category, sex and place of residence in the fourth quarter in the years 2016-2018 (LFS)
- The unemployed by level of education, sex and place of residence in the fourth quarter in the years 2016-2018 (LFS)
- The registered unemployed by level of education in the years 2016-2018 (MRPiPS reports)
- The registered unemployed by duration of unemployment in the years 2016-2018 (MRPiPS reports)
- The registered unemployed by work seniority in the years 2016-2018 (MRPiPS reports)
- Economic activity of the population aged 50 years or over by sex, place of residence, macroregion and voivodship in the fourth quarter in the years 2017-2018 - total (LFS)
- Economic activity of the population aged 50 years or over by sex, place of residence, macroregion and voivodship in the fourth quarter in the years 2017-2018 - urban areas (LFS)
- Economic activity of the population aged 50 years or over by sex, place of residence, macroregion and voivodship in the fourth quarter in the years 2017-2018 - rural areas (LFS)
- Economic activity of disabled people aged 50 years or over by place of residence, macroregion and voivodship in the fourth quarter in the years 2017-2018 (LFS)

- | | | |
|--------|--|--|
| XI. | Bierni zawodowo według przyczyn bierności, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale w latach 2016-2018 (BAEL) | The economically inactive by reason for inactivity, sex and place of residence in the fourth quarter in the years 2016-2018 (LFS) |
| XII. | Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według makroregionów i województw w latach 2017-2018 (MRPiPS) | The registered unemployed aged 50 years or over by macroregion and voivodship in the years 2017-2018 (MRPiPS reports) |
| XIII. | Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według makroregionów, województw i poziomu wykształcenia w latach 2017-2018 (MRPiPS) | The registered unemployed aged 50 years or over by macroregion, voivodship and level of education in the years 2017-2018 (MRPiPS reports) |
| XIV. | Zarejestrowani bezrobotni powyżej 50. roku życia według czasu pozostawiania bez pracy w latach 2017-2018 (MRPiPS) | The registered unemployed aged 50 years or over by duration of unemployment in the years 2017-2018 (MRPiPS reports) |
| XV. | Pracujący powyżej 50. roku życia według grup sekcji PKD, makroregionów i województw w IV kwartale w latach 2017-2018 (BAEL) | The employed aged 50 years or over by PKD (NACE) sections, macroregion and voivodship in the fourth quarter in the years 2017-2018 (LFS) |
| XVI. | Przeciętne wynagrodzenie brutto pracowników powyżej 50. roku życia według sektorów własności, płci, makroregionów i województw za październik (Z-12) | Average monthly wage and salary for October of people aged 50 years or over by ownership sector, sex, macroregion and voivodship (Z-12 survey) |
| XVII. | Pracownicy zatrudnieni powyżej 50. roku życia według sektorów własności, makroregionów i województw w październiku (Z-12) | Employees aged 50 years or over by ownership sector, macroregion and voivodship in October (Z-12 survey) |
| XVIII. | Pracujący powyżej 50. roku życia według grup zawodów, makroregionów i województw w IV kwartale w latach 2017-2018 (BAEL) | The employed aged 50 years or over by occupational group, macroregion and voivodship in the fourth quarter in the years 2017-2018 (LFS) |
| XIX. | Współczynnik aktywności zawodowej według płci w Polsce i Unii Europejskiej w latach 2016-2018 | The activity rate by sex in Poland and the European Union in the years 2016-2018 |
| XX. | Wskaźnik zatrudnienia według płci w Polsce i Unii Europejskiej w latach 2016-2018 | The employment rate by sex in Poland and the European Union in the years 2016-2018 |
| XXI. | Stopa bezrobocia według płci w Polsce i Unii Europejskiej w latach 2016-2018 | The unemployment rate by sex in Poland and the European Union in the years 2016-2018 |
| XXII. | Wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności powyżej 50. roku życia według płci w wybranych krajach Europy w IV kwartale w latach 2017-2018 | Activity rates for people aged 50 years or over by sex in selected countries of Europe in the fourth quarter in the years 2017-2018 |

Objaśnienia znaków umownych Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of the applied classification are presented in an abbreviated form

Ważniejsze skróty Major abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
BAEL LFS	Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności European Union Labour Force Survey
Dz. U. cont.	Dziennik Ustaw Journal of Laws
EU 15	Skrót określający liczbę krajów członkowskich w Unii Europejskiej przed przystąpieniem dziesięciu krajów w dniu 1 maja 2004 r. Abbreviation for number of member states in the European Union prior to the accession of ten candidate countries on 1 May 2004
EU 28	Skrót określający liczbę krajów członkowskich Unii Europejskiej, która składa się z grupy 28 krajów Abbreviation for number of member states in the European Union which consists of 28 countries
KZIS ISCO-08	Klasyfikacja Zawodów i Specjalności The International Standard Classification of Occupations
MRPiPS	Badanie na formularzu MRPiPS o rynku pracy Report on the labour market with use of MRPiPS reporting form
p. proc. p. p.	punkt procentowy percentage points
PKD NACE	Polska Klasyfikacja Działalności Statistical Classification of Economic Activities in the European Community, Rev. 2 (2008)
r.	rok
tys.	tysiąc thousand
Z-12	Badanie na formularzu Z-12 Struktura wynagrodzeń według zawodów Survey on the structure of earnings by occupations with use of Z-12 reporting form
zł PLN	złoty

SYNTEZA EXECUTIVE SUMMARY

Jednym z najistotniejszych problemów rynku pracy w Polsce jest zjawisko starzenia się zasobów pracy. Proces ten postępuje w ślad za starzeniem się społeczeństwa. Wskazują na to między innymi wyniki prognoz w obszarze najbardziej prawdopodobnych zmian liczby i struktury ludności Polski. Oznacza to starzenie się potencjalnych zasobów pracy i konsekwentnie – zbiorowości aktywnych zawodowo, zarówno pracujących, jak i bezrobotnych.

Nie sposób zatem analizować sytuacji na rynku pracy bez uwzględnienia sytuacji demograficznej, ponieważ procesy ludnościowe wpływają bezpośrednio na stronę podaży rynku pracy. Dane statystyczne z ostatnich lat wskazują m.in. na spadek dzietności kobiet, wzrost średniego wieku kobiet rodzących dzieci, podwyższenie średniej długości życia czy zwiększenie udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności. Procesy te powodują m.in. naruszenie równowagi międzypokoleniowej, ale też mają istotne konsekwencje dla podaży pracy oraz aktywności ekonomicznej ludności. Szczególne znaczenie dla sytuacji na rynku pracy ma kształtowanie się struktury ludności według ekonomicznych grup wieku. Według prognozy demograficznej zmiany w strukturze ludności w wieku produkcyjnym (zwiększenie liczby osób w wieku niemobilnym) spowodują w przyszłości zmniejszenie się zasobów pracy, a w konsekwencji pogorszenie podaży siły roboczej na rynku pracy w Polsce.

Precyzyjne określenie granicy wieku osób należących do starszych zasobów siły roboczej jest dość trudne. W związku z tym dla potrzeb badawczych w opracowaniu zaliczono do tej grupy osoby, które ukończyły 50 lat. Liczba osób powyżej 50. roku życia według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w końcu grudnia 2018 r. kształtowała się na poziomie około 13754,0 tys. osób. Należy zauważyć, że starzenie się jest procesem wielopłaszczyznowym i indywidualnym, dlatego osoby należące do wskazanej grupy są dość zróżnicowane m.in. pod względem płci, miejsca zamieszkania czy też poziomu wykształcenia. Spośród całej populacji osób w tym wieku większość, bo niemal 56%, stanowiły kobiety. Przy uwzględnieniu miejsca zamieszkania – 62,9% wszystkich w wieku 50 lat i więcej zamieszkiwało miasta. Najwięcej osób w analizo-

One of the most important problems of the labour market in Poland is the phenomenon of labour force ageing. This process will follow the ageing of the population. This is indicated, among other things, by the results of projections in the area of the most likely changes in the size and structure of the Polish population. This means an ageing of potential labour resources and, consequently – the population of economically active persons, both employed and unemployed.

Therefore, it is impossible to analyse the situation on the labour market without taking into account the demographic situation, because population processes directly affect the supply side of the labour market. Statistical data from recent years indicate, among other things, a decrease in lifetime fertility of women, an increase in the average age of women giving birth to children, an increase in life expectancy or an increase in the share of the elderly in the total population. These processes cause, among other things, disturbance of the intergenerational balance, but also have significant consequences for labour supply and economic activity of the population. The population structure by economic age groups is of particular importance for the situation on the labour market. According to demographic projections, changes in the structure of the working-age population (increasing number of people of non-mobile age) will cause a decrease in labour resources in the future and, as a consequence, a worsening of labour supply on the labour market in Poland.

Determining precisely the age limit of people belonging to older labour resources is quite difficult. Therefore, for research purposes, in this study people who attained the age of 50 are included in this group. According to the Labour Force Survey (LFS), the number of people aged 50 years or over at the end of December 2018 was around 13,754.0 thousand. It should be noted that ageing is a multifaceted and individual process, therefore people belonging to the indicated group are quite diverse, for instance in terms of sex, place of residence or level of education. Of the entire population at this age, the majority, almost 56%, were women. Taking into account a place of residence – 62.9% of all people aged 50 years or over lived in urban areas. The most people at the analysed age had basic vocational education

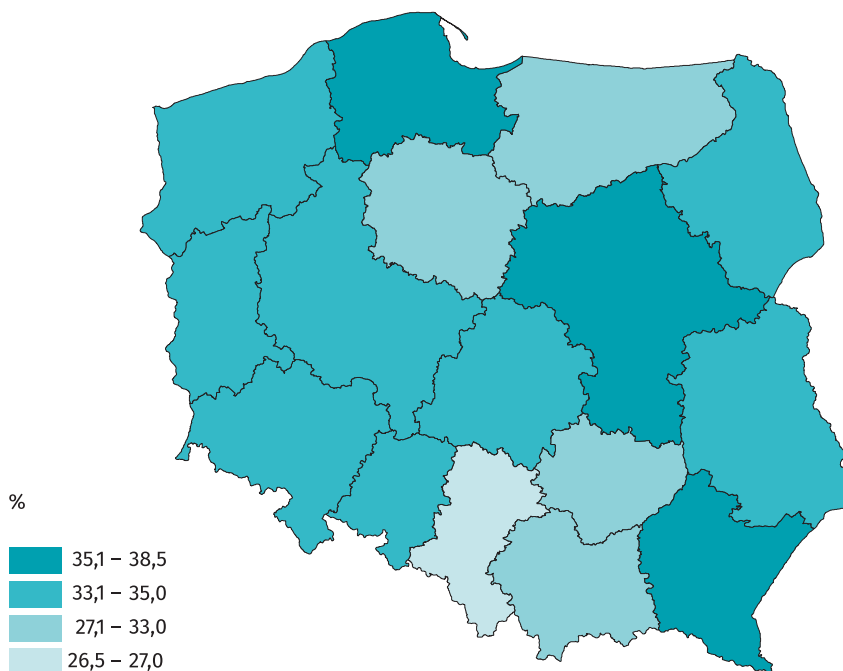
wanym wieku posiadało wykształcenie na poziomie zasadniczym zawodowym – 30,6%, stosunkowo dużo osób charakteryzowało się także wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 26,1%.

Obecnie zasoby pracy, które wchodzą na rynek pracy są mniejsze niż pula osób, które z niego wychodzą. Przewiduje się, że zjawisko to będzie się pogłębiać. Wyniki BAEL wskazują, że w IV kwartale 2018 r. zbiorowość osób aktywnych zawodowo powyżej 50. roku życia w Polsce liczyła 4604,0 tys. osób, co stanowiło 33,5% ludności w tej grupie wieku (udział ten określany jest jako **współczynnik aktywności zawodowej**). Był on o 22,6 p. proc. niższy niż dla ludności ogółem. Aktywni zawodowo w analizowanym wieku stanowili 27,0% ogólnej liczby aktywnych zawodowo. W IV kwartale 2018 r. co czwarta kobieta powyżej 50. roku życia była aktywna zawodowo (26,2%). W przypadku mężczyzn w tym samym wieku współczynnik aktywności zawodowej był znacznie wyższy i wyniósł 42,8%. Pod względem terytorialnym widoczne jest zróżnicowanie rozkładu tego wskaźnika.

– 30.6%, relatively many people also had post-secondary and vocational secondary education – 26.1%.

Currently, labour resources that enter the labour market are smaller than the pool of people who leave it. It is expected that this phenomenon will deepen. The LFS results indicate that in the fourth quarter of 2018, the population of economically active persons aged 50 years or over in Poland amounted to 4,604.0 thousand, which constituted 33.5% of the population of this age group (this share is defined as the **activity rate**). It was by 22.6 percentage points lower than for the total population. The economically active at the analysed age constituted 27.0% of the total number of economically active people. In the fourth quarter of 2018, every fourth woman aged 50 years or over was economically active (26.2%). In the case of men of the same age, the activity rate was much higher and amounted to 42.8%. In territorial terms, there is a visible diversity in the distribution of this indicator.

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej osób powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2018 r.
Map 1. Activity rate for people aged 50 years or over in the fourth quarter of 2018



Najwyższą wartość współczynnik aktywności zawodowej osiągnął w województwie mazowieckim, gdzie aktywni zawodowo w wieku 50 lat i więcej stanowili

The activity rate reached the highest value in the Mazowieckie Voivodship, where economically active people aged 50 years or over constituted 38.5% of the

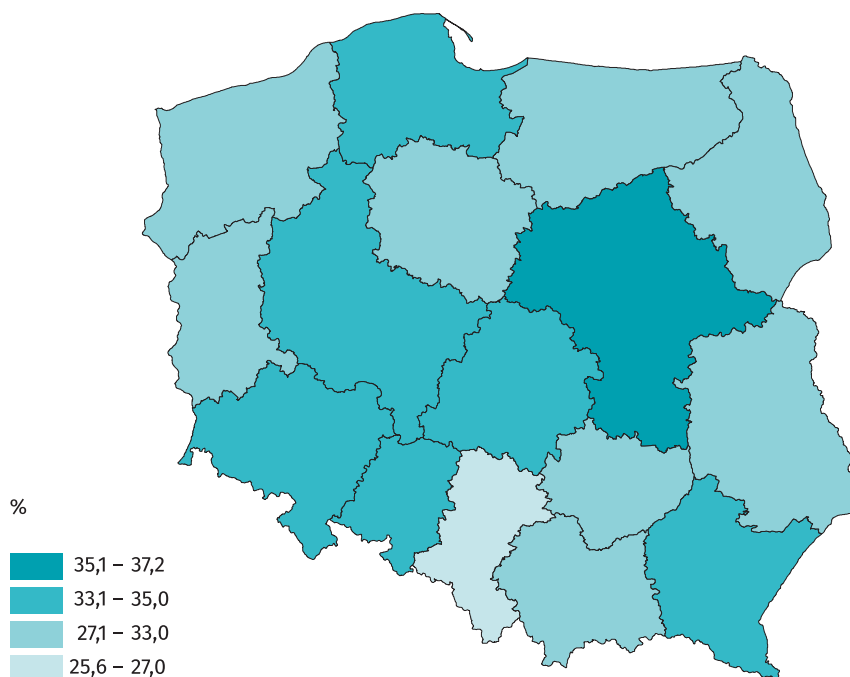
38,5% ogółu ludności w tym wieku. Relatywnie duży odsetek aktywnych zawodowo odnotowano również w województwie pomorskim oraz podkarpackim po 35,2%. Natomiast województwo śląskie w IV kwartale 2018 r. odznaczało się najniższą wartością omawianego wskaźnika – 26,5%.

W IV kwartale 2018 r. w Polsce na zbiorowość aktywnych zawodowo powyżej 50. roku życia według BAEL składało się 4473,0 tys. pracujących oraz 131,0 tys. bezrobotnych. Pracujący stanowili więc 97,2% omawianej zbiorowości. Wśród pracujących powyżej 50. roku życia przeważali mężczyźni, którzy w analizowanym kwartale 2018 r. stanowili 56,2% ogółu pracujących w tym wieku. Większość pracujących powyżej 50. roku życia w Polsce mieszkała w miastach – 62,4% omawianej grupy. Pracujący w wieku 50 lat i więcej w Polsce w IV kwartale 2018 r. stanowili 32,5% ludności w tym wieku. Udział ten, zdefiniowany jako **wskaźnik zatrudnienia**, jest jednym z podstawowych wskaźników rynku pracy. Wśród mężczyzn w analizowanej zbiorowości wskaźnik zatrudnienia wyniósł 41,4%, natomiast wśród kobiet 25,5%. Ze względu na miejsce zamieszkania wskaźnik ten był zbliżony w miastach i na wsi – oscylował wokół 32-33%.

total population at this age. A relatively large percentage of the economically active was also recorded in Pomorskie and Podkarpackie voivodships, 35.2% each. In contrast, the Śląskie Voivodship in the fourth quarter of 2018 was characterised by the lowest value of the discussed indicator – 26.5%.

In the fourth quarter of 2018, in Poland, according to the LFS, the group of economically active people aged over 50 years consisted of 4,473.0 thousand employed and 131.0 thousand unemployed people. Therefore, the employed constituted 97.2% of the discussed population. Among the employed aged 50 years or over dominated men, who in the analysed quarter of 2018 accounted for 56.2% of the total number of employed persons at this age. Most of the employed aged 50 years or over in Poland lived in urban areas – 62.4% of the discussed group. Employed persons aged 50 years or over in Poland in the fourth quarter of 2018 constituted 32.5% of the population at this age. This share, defined as the employment rate, is one of the basic indicators of the labour market. The employment rate among men in the analysed population was 41.4%, while among women 25.5%. In terms of a place of residence, this indicator was similar for urban areas and rural areas – it oscillated around 32-33%.

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia osób powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2018 r.
Map 2. Employment rate for people aged 50 years or over in the fourth quarter of 2018



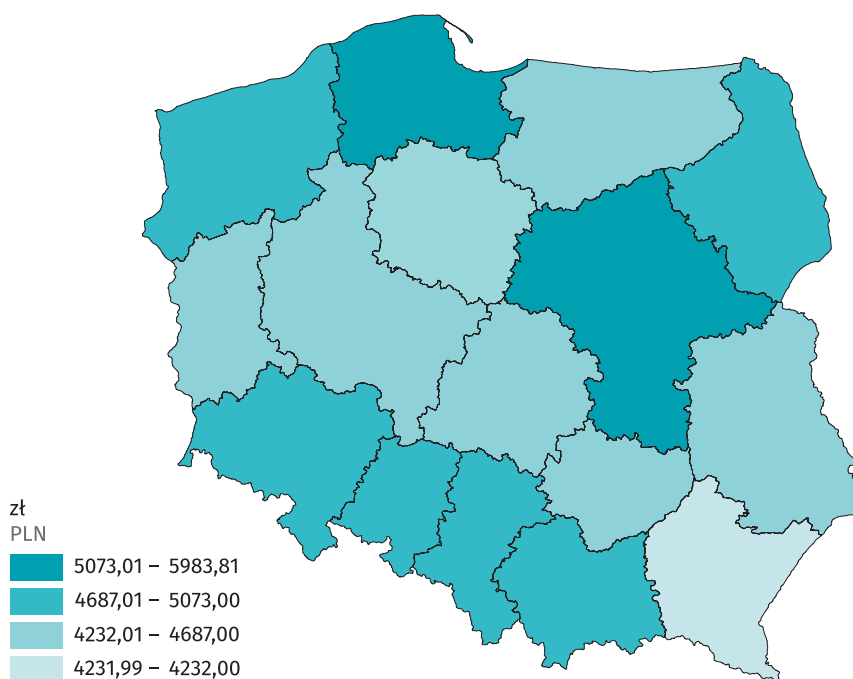
Analiza wskaźnika zatrudnienia według województw wskazuje, że w IV kwartale 2018 r. w grupie województw o najwyższych wartościach, tak jak w przypadku współczynnika aktywności, znalazły się województwa: mazowieckie, pomorskie oraz podkarpackie. W tych jednostkach podziału terytorialnego udział osób pracujących powyżej 50. roku życia w ogólnej liczbie osób wahał się od 37,2% w województwie mazowieckim do 34,3% w województwie podkarpackim. Najniższy odsetek pracujących (25,6%) w analizowanym wieku odnotowano natomiast w województwie śląskim.

Wynagrodzenia są podstawowym źródłem dochodu znacznej liczby gospodarstw domowych. Stanowią czynnik warunkujący zaspokojenie potrzeb obywateli oraz są w pewnym sensie wyznacznikiem zamożności. Wiedza o poziomie oraz zróżnicowaniu wynagrodzeń może być wykorzystywana w gospodarce (w skali mikro- jak i makroekonomicznej) do działań na rzecz wzrostu efektywności pracy i poprawy pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstw oraz do bardziej racjonalnego gospodarowania zasobami ludzkimi w regionie i kraju. Analiza poziomu i zróżnicowania wynagrodzeń osób powyżej 50. roku życia jest istotnym elementem opisu sytuacji na rynku pracy tej zbiorowości oraz sytuacji gospodarczej i społecznej. Podstawą do analizy zróżnicowania wynagrodzeń osób powyżej 50. roku

The analysis of the employment rate by voivodship indicates that in the fourth quarter of 2018, in the group of voivodships with the highest values, as in the case of the activity rate, were voivodships: Mazowieckie, Pomorskie and Podkarpackie. In these territorial division units, the share of employed persons aged 50 years or over in the total number of people ranged from 37.2% in the Mazowieckie Voivodship to 34.3% in the Podkarpackie Voivodship. The lowest percentage of employed persons (25.6%) at the analysed age was recorded in the Śląskie Voivodship.

Wages and salaries are the primary source of income for a significant number of households. They are a factor conditioning the satisfaction of the needs of citizens and are in a sense an indicator of wealth. Knowledge about the level and diversity of remuneration can be used in the economy (on a micro- and macro-economic scale) for actions to increase work efficiency and improve the competitive position of enterprises, and for more rational management of human resources in the region and the country. The analysis of the level and diversity of remuneration for people aged 50 years or over is an important element in the description of the situation on the labour market of this population as well as the economic and social situation. The basis for the analysis of the pay gap between pe-

Mapa 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osób powyżej 50. roku życia w październiku 2018 r.
Map 3. Average monthly wage and salary of people aged 50 years or over in October 2018



życia stanowiły dane pochodzące z badania **Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2018 r.** Dane te wskazują, że w październiku 2018 r. przeciętne wynagrodzenie brutto osób powyżej 50. roku życia w Polsce wyniosło 4944,27 zł.

W sektorze publicznym wyniosło 5291,52 zł i było wyższe o 611,51 zł niż w sektorze prywatnym. Przeciętne wynagrodzenie mężczyzn w analizowanym wieku było o 14,1% (o 650,89 zł) wyższe od przeciętnego wynagrodzenia kobiet. Wyniki tego badania wskazują ponadto na przestrzenne zróżnicowanie wynagrodzeń. Najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto osób w analizowanym wieku odnotowano w województwie mazowieckim – 5983,81 zł, najniższe natomiast w podkarpackim – 4231,99 zł.

Wszystkie analizowane powyżej zjawiska są składowymi niezbędnymi do zdiagnozowania sytuacji osób starszych na rynku pracy, ale również sytuacji na rynku pracy w ogóle. W kontekście dokonujących się zmian demograficznych wskazujących na postępujące starzenie społeczeństwa i mające obecnie miejsce zmniejszanie się podaży pracy, podtrzymywanie aktywności zawodowej osób starszych mogłyby złagodzić skutki zaistniałej sytuacji. W związku z powyższym w dalszej części syntezy uwaga poświęcona zostanie niewykorzystanym zasobom pracy, tj. zbiorowości osób biernych zawodowo oraz osób bezrobotnych powyżej 50. roku życia.

Bierni zawodowo

Zgodnie z wynikami uzyskanymi z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności, poza rynkiem pracy w IV kwartale 2018 r. pozostawało 9150 tys. osób w wieku 50 lat i więcej. Zbiorowość ta stanowiła 68,5% ogółu ludności **biernych zawodowo** w wieku 15 lat i więcej. Wśród biernych zawodowo powyżej 50. roku życia zdecydowaną większość stanowiły kobiety. Dane statystyczne wskazują, że ich udział w grupie biernych zawodowo w analizowanym wieku stanowił 62,1%. Liczebna przewaga biernych zawodowo kobiet może wynikać z przysługującego im prawa do emerytury we wcześniejszym wieku czy dłuższego niż u mężczyzn przeciętnego trwania życia.

Zgodnie ze strukturą zamieszkania ludności ogółem większość biernych zawodowo w analizowanym wieku zamieszkiwała miasta – mieszkało w nich 63,0% osób o takim statusie. Analiza wybranych przyczyn bierno-

ople aged 50 years or over were data from the **Survey on the structure of earnings by occupations in October 2018**. These data indicate that in October 2018 the average gross wage and salary among people aged 50 years or over in Poland was PLN 4,944.27.

In the public sector it amounted to PLN 5,291.52 and was PLN 611.51 higher than in the private sector. The average remuneration of men at the analysed age was 14.1% (by PLN 650.89) higher than the average remuneration of women. The results of this survey also indicate spatial diversity of remuneration. The highest average gross wage and salary of people at the analysed age was recorded in the Mazowieckie Voivodship – PLN 5,983.81, while the lowest in the Podkarpackie Voivodship – PLN 4,231.99.

All the phenomena analysed above are components necessary to diagnose the situation of the elderly on the labour market, but also the situation on the labour market in general. In the context of ongoing demographic changes indicating a progressing ageing of the society and the currently decreasing labour supply, maintaining the economic activity of the elderly could mitigate the effects of the situation. In connection with the above, the rest of the summary will focus on unused labour resources, i.e. the population of economically inactive people and the unemployed aged 50 years or over.

The economically inactive

According to the results obtained from the Labour Force Survey, 9,150 thousand people aged 50 years or over remained outside the labour market in the fourth quarter of 2018. This population constituted 68.5% of the total **economically inactive** population aged 15 and more. Among the economically inactive aged 50 years or over, the vast majority were women. Statistical data indicate that their share in the group of economically inactive persons at the analysed age was 62.1%. The numerical advantage of economically inactive women may result from their right to retirement at an earlier age or longer than men's average life expectancy.

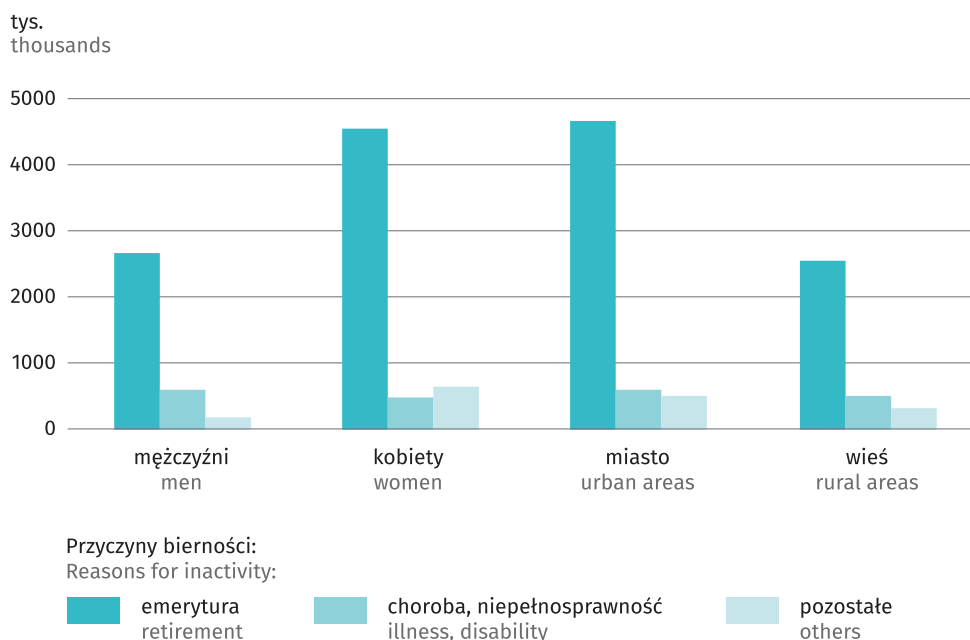
In terms of the structure of the total population by place of residence, the majority of the economically inactive at the analysed age lived in urban areas – 63.0% of people of this status lived there. An analysis of selected reasons for economic inactivity indicates

ści zawodowej wskazuje, że wśród biernych zawodowo mieszkańców Polski powyżej 50. roku życia w IV kwartale 2018 r. dominującą przyczyną niepodejmowania pracy były nabyte uprawnienia emerytalne – przyczynę tę wskazało 78,9% osób, drugą istotną przyczyną bierności zawodowej była choroba lub niepełnosprawność – ten powód wskazało 11,9% osób w analizowanym wieku. Emerytura jako główny powód niepodejmowania i nieposzukiwania pracy dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, a także mieszkańców miast i wsi.

that among economically inactive residents of Poland aged 50 years or over in the fourth quarter of 2018, the dominant reason for not taking up employment were acquired pension rights – this reason was indicated by 78.9% of people, the second important reason for economic inactivity was illness or disability – this reason was indicated by 11.9% of people at the analysed age. Retirement as the main reason for not taking up a job or not looking for it concerns both women and men, as well as urban and rural residents.

Wykres 1. Bierni zawodowo powyżej 50. roku życia według przyczyn bierności, płci i miejsca zamieszkania w IV kwartale 2018 r.

Chart 1. The economically inactive aged 50 years or over by reason for inactivity, sex and place of residence in the fourth quarter of 2018



a Pozostałe: przekonanie o niemożności znalezienia pracy; wyczerpane wszystkie znane możliwości poszukiwania pracy; opieka nad dzieckiem lub inną osobą wymagającą opieki; inne powody osobiste lub rodzinne; inne.

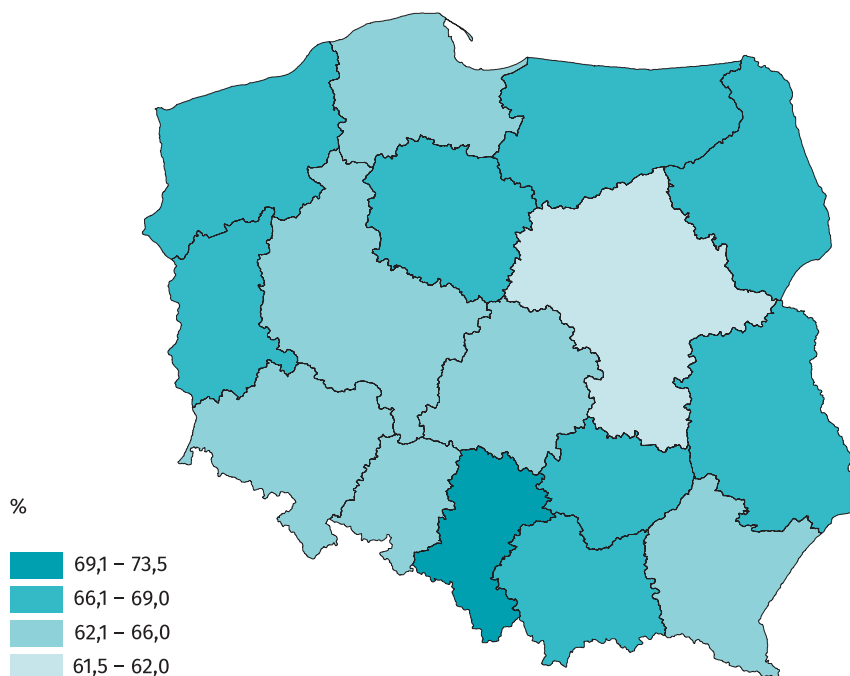
a Others: conviction of being unable to find a job; all know possibilities of job search exhausted; caring for a child or other person requiring care; other personal or family reasons; others.

W Polsce w IV kwartale 2018 r. udział biernych zawodowo powyżej 50. roku życia w ogólnej liczbie ludności w tym wieku wyniósł 66,5%. W województwach udział ten wahał się od 61,5% w województwie mazowieckim do 73,5% w województwie śląskim.

In Poland, in the fourth quarter of 2018, the share of economically inactive people aged 50 years or over in the total population at this age amounted to 66.5%. Among voivodships, this share ranged from 61.5% in the Mazowieckie Voivodship to 73.5% in the Śląskie Voivodship.

Mapa 4. Udział biernych zawodowo powyżej 50. roku życia w ogólnej liczbie osób w tym wieku w IV kwartale 2018 r.

Map 4. Share of the economically inactive aged 50 years or over in the total population at this age in the fourth quarter of 2018



Bezrobotni

Obserwowana w ostatnich kilku latach niska podaż siły roboczej potencjalnie mogłaby być zrównoważona poprzez niewykorzystane zasoby rynku pracy tkwiące w subpopulacji **bezrobotnych powyżej 50. roku życia**. W obliczu starzenia się ludności zwiększenie zatrudnienia starszych bezrobotnych oraz ich aktywizacja zawodowa stanowi kluczowy priorytet polityki rynku pracy. Między innymi dlatego w **Ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r.** do grupy osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy zakwalifikowano bezrobotnych powyżej 50. roku życia.

Dane dotyczące bezrobocia w statystyce publicznej pochodzą z dwóch źródeł. Pierwszym są dane z Badań Aktywności Ekonomicznej Ludności na podstawie którego, w oparciu o opinie członków wylosowanych gospodarstw domowych, określa się wielkość i strukturę aktywnych i biernych zawodowo oraz szacuje stopę bezrobocia według BAEL. Drugim źródłem danych są dane o rejestracji osób bezrobotnych w powiatowych urzędach pracy, na podstawie których wyliczana

The unemployed

The low labour supply observed in the last few years could potentially be balanced by unused labour market resources in the subpopulation of **the unemployed aged 50 years or over**. In the face of population ageing, increasing the employment of older unemployed people and their economic activation is a key priority of the labour market policy. Among other things, that's why in the **Act of 20 April 2004 on employment promotion and labour market institutions**, the group of people in a special situation on the labour market includes the unemployed aged 50 years or over.

Data on unemployment in official statistics come from two sources. The first are data from the Labour Force Survey, on the basis of which, making use of the opinions of members of randomly selected households, the size and structure of economically active and inactive populations are determined and the unemployment rate is estimated. The second source are data on registration of the unemployed at powiat labour offices, on the basis of which, among other things, the registered unemployment rate is calculated. One sho-

jest m.in. stopa bezrobocia rejestrowanego. Należy mieć świadomość, że zgodnie z metodyką BAEL do grona bezrobotnych może zostać zaklasyfikowana osoba, która nie figuruje w rejestrach urzędów pracy. W związku z tym dane z tych dwóch źródeł są nieporównywalne.

Według **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności bezrobotnych** definiuje się jako osoby w wieku 15-74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni - tydzień badany), aby znaleźć pracę,
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Zgodnie z takim podejściem w IV kwartale 2018 r. odnotowano w Polsce 131 tys. bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej. Kobiety stanowiły 40,5% analizowanej populacji, przy czym zdecydowana większość z nich, bo niemal 91%, była w wieku 50-59 lat tzn. w wieku przed nabyciem praw emerytalnych przez kobiety. Podobna sytuacja miała miejsce wśród mężczyzn, bowiem spośród wszystkich bezrobotnych mężczyzn blisko 99% było w wieku 50-64 lata. Niemal 70% bezrobotnych w analizowanym wieku zamieszkiwała miasta.

Stopa bezrobocia według BAEL wśród osób w wieku 50 lat i więcej w IV kwartale 2018 r. była niższa niż wśród ogółu populacji. Dla ogółu populacji wyniosła 3,8%, natomiast dla subpopulacji osób powyżej 50. roku życia jej wartość wynosiła 2,9%.

Jeśli chodzi o rozkład przestrzenny stopy bezrobocia dla osób powyżej 50. roku życia to należy zauważyć, że dla części województw nie jest możliwe wyliczenie tego wskaźnika. Wynika to z losowego błędu próby dla wartości poniżej 5 tys. osób (patrz **Wyjaśnienia metodologiczne**). Z tego względu dla części województw stopa bezrobocia nie mogła zostać wyliczona. Natomiast wśród województw, dla których możliwe jest jej wyliczenie, najwyższa stopa bezrobocia wśród osób powyżej 50. roku życia była w lubelskim – 4,2%. Nie wiele niższą wartość odnotowano w województwie łódzkim – 4,1%. Najniższy udział osób bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej w ogólnej liczbie osób aktywnych zawodowo w tym wieku zanotowano natomiast w województwie wielkopolskim – 1,5%.

Potencjalne zasoby rynku pracy wśród bezrobotnych powyżej 50. roku życia można rozpatrywać również

uld be aware that, according to the LFS methodology, a person who is not listed in the registers of labour offices may be classified as unemployed. Therefore, data from these two sources are incomparable.

According to the **Labour Force Survey** methodology, **the unemployed** are defined as persons aged 15-74 years, who meet three conditions at the same time:

- were not employed during the reference week,
- were actively looking for work, i.e. they took specific actions within 4 weeks (including the reference week as the last week) to find work,
- were ready (able) to take up work within the two weeks following the reference week.

According to this definition, in the fourth quarter of 2018, 131 thousand unemployed persons aged 50 years or over were recorded in Poland. Women constituted 40.5% of the analysed population, while the vast majority of them, almost 91%, were aged 50-59, i.e. at the age before women acquire their pension rights. A similar situation occurred among men, because of all unemployed men, nearly 99% were aged 50-64. Almost 70% of the unemployed at the analysed age lived in urban areas.

The unemployment rate according to the LFS among people aged 50 years or over in the fourth quarter of 2018 was lower than among the total population. For the entire population it was 3.8%, while for the subpopulation of people aged 50 years or over its value was 2.9%.

As regards the spatial distribution of the unemployment rate for people aged 50 years or over, it should be noted that for some voivodships it is not possible to calculate this indicator. This is due to a random sample error for values below 5 thousand persons (see **Methodological notes**). For this reason, the unemployment rate could not be calculated for some voivodships. However, among voivodships for which it is possible to calculate it, the highest unemployment rate among people aged 50 years or over was in the Lubelskie Voivodship – 4.2%. A little lower value was recorded in the Łódzkie Voivodship – 4.1%. The lowest share of the unemployed aged 50 years or over in the total number of economically active people at this age was recorded in the Wielkopolskie Voivodship – 1.5%.

Potential labour market resources among the unemployed aged 50 years or over can also be considered in terms of those registered at labour offices. The number of the unemployed included in the statistics

przez pryzmat zarejestrowanych w urzędach pracy. Przy czym liczba bezrobotnych ujęta w statystyce urzędów pracy w dużej mierze zależy od stopnia motywacji do zarejestrowania się jako osoby bezrobotnej. Jednak sam fakt rejestracji powoduje, że do takich osób łatwiej jest dotrzeć chociażby z programami aktywizującymi zawodowo. Na koniec grudnia 2018 r. **osób powyżej 50. roku życia zarejestrowanych** w urzędach pracy jako **bezrobotne** było 262,7 tys., co stanowiło 27,1% ogółu zarejestrowanych. Wśród analizowanej grupy mężczyźni stanowili 62,5%.

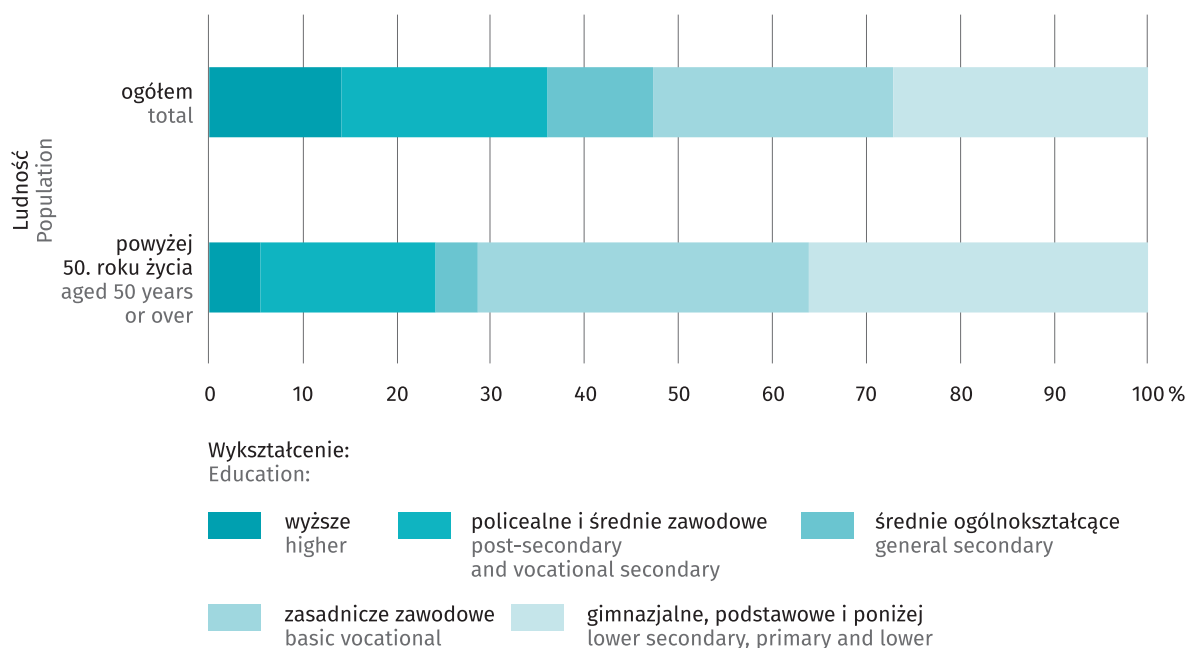
Jak wspomniano wcześniej osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia są objęte specjalnym nadzorem urzędników z powiatowych urzędów pracy. Jako główną przyczynę umieszczenia ich na tej liście wskazuje się m.in. niską aktywność zawodową tych osób, niższy poziom wykształcenia niż w pozostałych grupach wieku oraz nieprzystosowanie do wymagań pracodawców. W końcu 2018 r. najwięcej osób powyżej 50. roku życia zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej oraz zasadnicze zawodowe – razem te dwie grupy stanowiły 71,4% bezrobotnych w analizowanym wieku, gdzie dla ogółu bezrobotnych odsetek ten wyniósł 52,7%.

of labour offices largely depends on the degree of motivation for registering oneself as an unemployed person. However, the very fact of registration means that it is easier to approach such people even with vocational activation programmes. At the end of December 2018, there were 262.7 thousand **people aged 50 years or over registered as unemployed** at labour offices, which accounted for 27.1% of all registered unemployed persons. Among the analysed group, men constituted 62.5%.

As mentioned earlier, the unemployed aged 50 years or over are subject to special supervision of officials from powiat labour offices. The main reason for placing them on this list is, among other things, low economic activity of these people, lower level of education than in other age groups and failure to adapt to employers' requirements. At the end of 2018, the largest number of people aged 50 years or over registered as unemployed had lower secondary and basic vocational education – together these two groups constituted 71.4% of the unemployed at the analysed age, where for the total of the unemployed the share was 52.7%.

Wykres 2. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wykształcenia w 2018 r. Stan na 31 XII

Chart 2. Structure of the registered unemployed by education in 2018 As of 31 December

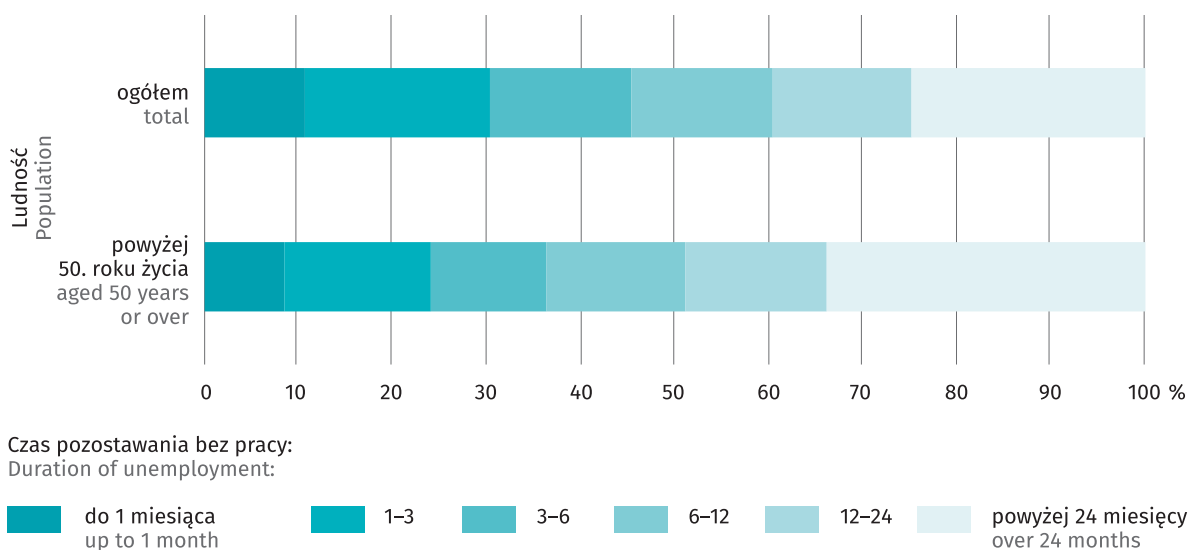


Biorąc pod uwagę **czas pozostawania bez pracy**, w końcu grudnia 2018 r. najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 50 lat i więcej tworzyły osoby, które bezskutecznie poszukiwały zatrudnienia dłużej niż 24 miesiące – 88,5 tys. osób. Stanowiły one 33,7% wszystkich bezrobotnych powyżej 50. roku życia. Ten wskaźnik wśród ogółu osób zarejestrowanych jako bezrobotne wyniósł 24,8%.

Taking into account the **duration of unemployment**, at the end of December 2018, the most numerous group among registered unemployed people aged 50 years or over were those who unsuccessfully sought employment for more than 24 months – 88.5 thousand people. They constituted 33.7% of all the unemployed aged 50 years or over. This indicator for all people registered as unemployed amounted to 24.8%.

Wykres 3. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w 2018 r. Stan na 31 XII

Chart 3. Structure of the unemployed by duration of unemployment in 2018 As of 31 December

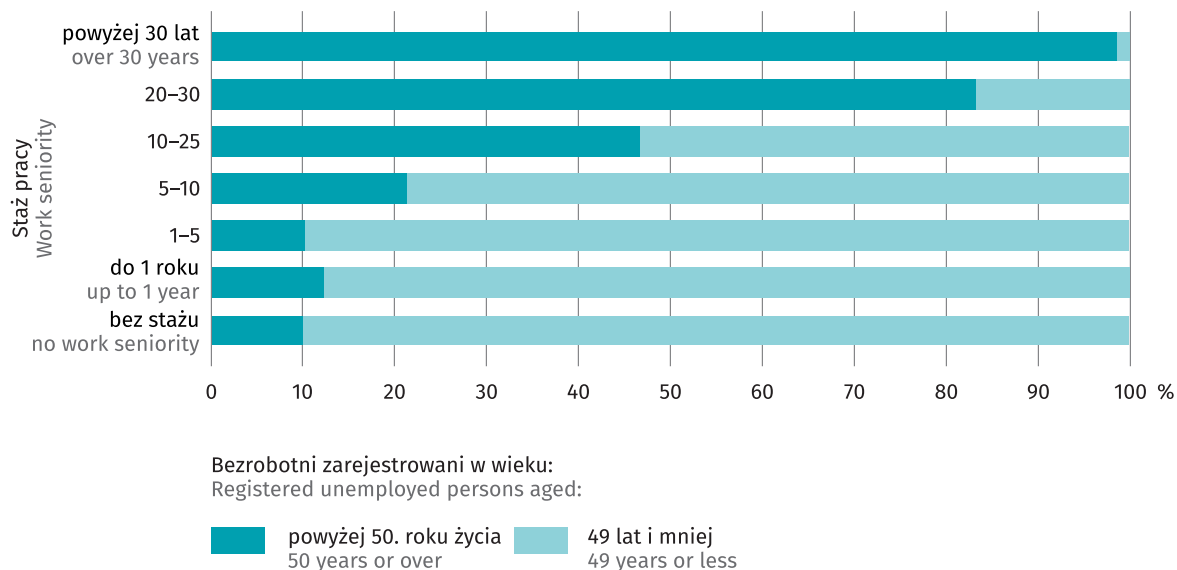


W strukturze bezrobotnych według **stażu pracy** osoby w wieku 50 lat i więcej przeważały w grupie o stażu dłuższym niż 30 lat oraz w grupie, gdzie staż pracy mieścił się między 20 a 30 lat. Wynika to przede wszystkim z przyczyn obiektywnych, gdzie wiek koreluje z dłuższą obecnością na rynku pracy.

In the structure of the unemployed by work seniority, people aged 50 years or over prevailed in the group of people with **work seniority** longer than 30 years and in the group where seniority was between 20 and 30 years. This is mainly due to objective reasons, where age correlates with a longer presence on the labour market.

Wykres 4. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według stażu pracy w 2018 r. Stan na 31 XII

Chart 4. Structure of the registered unemployed by work seniority in 2018 As of 31 December



Analizowane w niniejszej syntezie rezerwy rynku pracy tkwiące wśród osób w wieku 50 lat i więcej są zasobem, który może być wykorzystane dla wypełnienia luki pomiędzy podażą a popytem na rynku pracy. W obliczu starzenia się polskiego społeczeństwa istotne jest badanie i analizowanie zachowań tej grupy osób. Dlatego też w celu głębszej analizy zachęcamy do zapoznania się z tablicami wynikowymi, które stanowią załącznik do tej publikacji.

Labour market reserves among people aged 50 years or over analysed in this summary are a resource that can be used to fill the gap between supply and demand on the labour market. In the face of the ageing of the Polish society, it is important to study and analyse the behaviour of this group of people. Therefore, for a deeper analysis, we encourage you to familiarize yourself with the results tables, which are an attachment to this publication.

UWAGI METODOLOGICZNE METHODOLOGICAL NOTES

1. Dane w niniejszej publikacji są prezentowane:
 - w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007)**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2**. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (Dz. U. z 2007 r. Nr 251, poz. 1885 z późniejszymi zmianami).
 - w układzie **Klasyfikacji Zawodów i Specjalności**, wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
 - według **sektorów własności**:
 - a) sektora publicznego – grupującego własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - b) sektora prywatnego – grupującego własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.
 - według **rodzajów działalności**:
 - a) „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo”;
 - b) „Przemysł”, „Budownictwo”;
 - c) „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi”, „Informacja i komunikacja”;
 - d) „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”, „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”;
1. The data in this publication are presented:
 - according to the **Polish Classification of Activities (PKD 2007)**, developed on the basis of the **Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2**. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Cabinet Regulation of 24 December 2007 on the Polish Classification of Activities (Journal of Laws (Dziennik Ustaw), No 251, item 1885 as amended).
 - according to the **Polish Classification of Occupations and Specializations**, introduced by the Regulation of the Minister of Labour and Social Policy of 7 August 2014 on the classification of occupations and specializations for labour market needs and the scope of its usage (Journal of Laws of 2018, item 227).
 - by **ownership sectors**:
 - a) public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as ‘mixed ownership’ with a predominance of capital (property) of public sector entities,
 - b) private sector – grouping private, domestic ownership (of natural persons and other private units), foreign ownership (of foreign persons) as well as ‘mixed ownership’ with a predominance of capital (property) of private sector entities.
 - by **kind of activity**:
 - a) Agriculture, forestry and fishing’;
 - b) ‘Industry’, ‘Construction’;
 - c) ‘Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles’, ‘Transportation and storage’, ‘Accommodation and food service activities’, ‘Information and communication’;
 - d) ‘Financial and insurance activities’, ‘Real estate activities’;
 - e) Other services include: ‘Professional, scientific and technical activities’, ‘Administrative and support service activities’, ‘Public administration and defence; compulsory social security’, ‘Education’,

e) Pozostałe usługi obejmują: „Działalność profesjonalną, naukową i techniczną”, „Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierającą”, „Administrację publiczną i obronę narodową; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukację”, „Opiekę zdrowotną i pomoc społeczną”, „Działalność związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją”, „Pozostałą działalność usługową”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby”, „Organizacje i zespoły eksterytorialne”.

Pod pojęciem „**Przemysł**” należy rozumieć sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane prezentowane są dla makroregionów oraz województw. **Makroregiony** grupują województwa w 7 jednostek, tj. makroregion południowy (województwa małopolskie i śląskie), makroregion północno-zachodni (województwa lubuskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie), makroregion południowo-zachodni (województwa dolnośląskie i opolskie), makroregion północny (województwa kujawsko-pomorskie, pomorskie, warmińsko-mazurskie), makroregion centralny (województwa łódzkie i świętokrzyskie), makroregion wschodni (województwa lubelskie, podkarpackie, podlaskie), makroregion województwo mazowieckie (województwo mazowieckie).
3. Dane dotyczące **aktywności ekonomicznej ludności** opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Przeprowadzane jest ono w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną osób w wieku 15 lat i więcej bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału, a jego wyniki uogólniane są na populację generalną. Szczegółowe informacje dotyczące zarówno sposobu doboru próby, jak i uogólniania wyników badania można znaleźć w publikacjach kwartalnych „Aktywność ekonomiczna ludności Polski...” dostępnych na stronie internetowej GUS (stat.gov.pl).
4. Informacje dotyczące bezrobotnych według BAEL opracowano na podstawie reprezentacyjne-

‘Human health and social work activities’, ‘Arts, entertainment and recreation’, ‘Other service activities’, ‘Activities of households as employers; undifferentiated goods- and services-producing activities of households for own use’, ‘Activities of extraterritorial organisations and bodies’.

The term ‘**Industry**’ should be understood as the sections: ‘Mining and Quarrying’, ‘Manufacturing’, ‘Electricity, gas, steam and air conditioning supply’ and ‘Water supply; sewerage, waste management and remediation activities’.

2. The data are presented for macroregions and voivodships. The **macroregions** group voivodships into 7 units, that is the Southern Macroregion (Małopolskie and Śląskie voivodships), the North-Western Macroregion (Lubuskie, Wielkopolskie and Zachodniopomorskie voivodships), the South-Western Macroregion (Dolnośląskie and Opolskie voivodships), the Northern Macroregion (Kujawsko-Pomorskie, Pomorskie and Warmińsko-Mazurskie voivodships), the Central Macroregion (Łódzkie and Świętokrzyskie voivodships), the Eastern Macroregion (Lubelskie, Podkarpackie and Podlaskie voivodships), the Mazowieckie Macroregion (the Mazowieckie Voivodship).
3. Data on **economic activity of the population** are compiled on the basis of a sample survey – the Labour Force Survey (LFS). It is carried out on a quarterly basis with the appliance of the continuous observation method, which means that the economic activity of people aged 15 years or over is observed in each week during the whole quarter. Its results are generalised to the entire population. Detailed information on both the method of selecting a sample and generalisation of survey results can be found in quarterly publications entitled *Labour force survey in Poland (...)* available on the Statistics Poland website (stat.gov.pl).
4. Information concerning unemployed persons according to the LFS was compiled on the basis of the sample Labour Force Survey. Data concerning **unemployed persons registered** at powiat labour offices are compiled taking into account data included in reports of the Ministry of Family, Labour and Social Policy (Report on the labour market MRPiPS-01 with attachments).
5. Information on earnings was compiled based on the results of the sample Survey on the structure of earnings by occupations.
6. In tables XIX-XXII there are indicators for European

go Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Natomiast dane dotyczące osób **bezrobotnych zarejestrowanych** w powiatowych urzędach pracy opracowane zostały z uwzględnieniem danych zawartych w sprawozdawczości Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (sprawozdanie o rynku pracy MRPiPS-01 wraz z załącznikami).

5. Informacje dotyczące wynagrodzeń opracowano na podstawie wyników reprezentacyjnego badania Struktura wynagrodzeń według zawodów.
6. W tablicach XIX–XXII wskaźniki dla krajów Wspólnoty Europejskiej (EU 15, EU 28) opracowano na podstawie wyników europejskiego badania siły roboczej (European Labour Force Survey – LFS), w Polsce BAEL.

Uwaga. W danych naliczonych na podstawie BAEL ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników badania, w niektórych przypadkach sumy z niższych poziomów klasyfikacji mogą się różnić od wielkości „ogółem” na wyższych poziomach klasyfikacji.

Z uwagi na reprezentacyjną metodę badania aktywności ekonomicznej ludności zalecana jest ostrożność w postępowaniu się danymi w tych przypadkach, gdy zastosowano bardziej szczegółowe podziały i występują liczby niższego rzędu, mniejsze niż 15 tys.

W przypadku, gdy liczby po uogólnieniu wyników z próby wynoszą poniżej 5 tys., zostały one zastąpione znakiem (.), co oznacza, że konkretna wartość nie może być pokazana z uwagi na losowy błąd próby. W przypadku nie występowaniu zjawiska wartości zostały zastąpione (-).

II. Objasnienia podstawowych pojęć (spis alfabetyczny)

Aktywni zawodowo, tzw. siła robocza (według BAEL) – osoby w wieku 15 lat i więcej, pracujące i bezrobotne (definicje osób pracujących i bezrobotnych zgodne z definicjami przyjętymi w metodologii Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności).

Bezrobotni według:

1. **BAEL** – osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:
 - a) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (według BAEL),

Union countries (EU 15, EU 28) calculated on the basis of the results of European Union Labour Force Survey – EU - LFS and the Labour Force Survey in Poland (LFS).

Notice. In data calculated on the basis of the LFS due to rounding off made while generalising the results of the survey, in some cases sums from lower classification levels may differ from ‘total’ values on higher classification levels.

Due to the usage of a sample survey method of measuring economic activity of the population caution is recommended when using data in cases where more detailed divisions were applied and where numbers are lower than 15 thousand.

In cases when after generalisation of the sample results, the numbers are estimated below 5 thousand, they are replaced by points (‘) which means that the value cannot be displayed because of a large sampling error. In the case of magnitude zero values were replaced with the sign (-).

II. Explanation of basic terms (alphabetical list)

The economically active, that is **the so-called labour force** (according to the LFS) – persons aged 15 years or over, employed and unemployed (definitions of employed and unemployed persons in accordance with the definitions adopted in the methodology of the Labour Force Survey).

The unemployed according to:

1. **LFS** – persons aged 15–74 years, who met three conditions at the same time:
 - a) were not employed during the reference week (according to the LFS),

- b) aktywnie poszukiwały pracy, tzn. w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) podjęły konkretne działania aby znaleźć pracę,
- c) były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po badanym tygodniu, lub nie poszukiwały pracy, ponieważ znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące i były gotowe tę pracę podjąć;
2. **MRPiPS** – osoby (także cudzoziemcy – członkowie rodzin obywateli polskich) niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej (w przypadku osób niepełnosprawnych – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole (z wyjątkiem uczących się w szkołach dla dorosłych lub przystępujących do egzaminu eksternistycznego z zakresu programu nauczania tych szkół lub szkół wyższych, gdzie studiują na studiach niestacjonarnych), zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla miejsca zameldowania stałego lub czasowego oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:
- ukończyły 18 lat i nie osiągnęły wieku emerytalnego;
 - nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę albo po ustaniu zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, zaprzestaniu prowadzenia pozarolniczej działalności, nie pobierają nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
 - nie są właścicielami lub posiadaczami (samodzielnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych, nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
 - nie złożyły wniosku do ewidencji działalności gospodarczej albo po złożeniu wniosku o wpis, zgłosiły do ewidencji działalności go-
- b) were actively looking for work, that is within 4 weeks (including the reference week as the last week) took specific actions to find work,
- c) were ready (able) to take up work within the two weeks following the reference week, or were not looking for work, because they had already found a job and were waiting to start it in a period not longer than 3 months and were ready to take up this job;
2. **MRPiPS reports** – persons (also foreigners – family members of Polish citizens) not employed and not performing any other paid work, able and ready to take up full-time employment in a given occupation or service or other paid work (in the case of disabled persons – able and ready to take up employment at least on a half-time basis), not learning at school (except those studying at schools for adults or taking an extramural examination in the scope of curriculum of these schools or higher education institutions, where they study externally), registered at the powiat labour office competent for the person’s place of permanent or temporary residence and seeking employment or other paid work, if inter alia:
- have attained the age of 18 years and have not yet attained the retirement age;
 - have not acquired the right to a retirement pension, disability pension, training pension, social pension, family pension in the amount not exceeding half of the minimum wage or salary for work or after cessation of employment or other paid work, cessation of running non-agricultural activities do not receive a teachers’ compensation benefit, pre-retirement benefit, pre-retirement allowance, rehabilitation benefit, sickness allowance, maternity allowance or an allowance in the amount of a maternity allowance;
 - are not owners or possessors (autonomous or dependent) of agricultural real property with farming land of over 2 comparative fiscal hectares, are not subject to retirement or disability pension insurance for permanent work as a spouse or a household member in an agricultural holding with an area of farming land exceeding 2 comparative fiscal hectares;
 - have not submitted an application for entry into the Central Register and Information on Economic Activity (CEIDG) or after the submission of this application they submitted to the CEIDG an application for suspension of econo-

spodarczej wniosek o zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej i okres zawieszenia jeszcze nie upłynął, albo nie upłynął jeszcze okres do określonego we wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, dnia podjęcia działalności gospodarczej;

- nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności z wyjątkiem kary pozbawienia wolności odbywanej poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego;
- nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów uzyskanych z tytułu odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- nie pobierają na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Bezrobotni z prawem do zasiłku (według MRPiPS) – bezrobotni zarejestrowani we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy, którym przysługuje zasiłek z zastrzeżeniami wynikającymi z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 1482).

Bierni zawodowo (według BAEL) – osoby w wieku 15 lat i więcej, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne (definicje osób pracujących i bezrobotnych zgodne z definicjami przyjętymi w metodologii Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności).

Niepełnosprawni (według BAEL) – osoby w wieku 16 lat i więcej, które mają przyznane orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub niezdolności do pracy.

Osoby powyżej 50. roku życia według **BAEL i MRPiPS** – osoby, które w momencie badania miały ukończone 50 lat (dzień i miesiąc urodzin wystąpił przed momentem badania).

Pomagający członkowie rodzin (według BAEL) – osoby, które bez umownego wynagrodzenia (bezpłatnie) po-

mic activity and the suspension period has not expired yet or the period preceding the date of economic activity commencement, stipulated in the application for entry into the Central Register and Information on Economic Activity (CEIDG), has not ended yet;

- are not under temporary arrest neither serving their prison sentence except for a penalty of imprisonment executed outside a penitentiary institution in the system of electronic supervision;
- do not earn a monthly income in excess of minimum monthly wage or salary for work, except for income from interests or other proceeds from cash funds deposited on bank accounts;
- do not receive a permanent benefit under the social assistance provisions;
- do not receive under the provisions on family benefits a care benefit or a supplement to a family allowance in respect of bringing up a child as a single parent and losing the right to the unemployment benefit due to the expiry of a legal period of receiving the benefit;
- do not receive a training allowance after termination of employment.

The unemployed with the right to an unemployment benefit (according to MRPiPS reports) – unemployed persons registered at the powiat labour office competent for the place of residence, who are entitled to a benefit subject to provisions of the Act of 20 April 2004 on employment promotion and labour market institutions (consolidated text Journal of Laws of 2019, item 1482).

The economically inactive (according to the LFS) – persons aged 15 years or over, who were not classified as employed or unemployed (definitions of the employed and the unemployed in line with definitions adopted in the methodology of the Labour Force Survey).

The disabled (according to the LFS) – persons aged 16 years or over, who were granted a disability degree certificate or a certificate of inability to work.

Persons aged 50 years or over according to the LFS and MRPiPS reports – persons who at the moment of the survey has already attained the age of 50 (birthday occurred before the moment of the survey).

Contributing family workers (according to the LFS) – persons who without contractual remuneration (for free) help in running a family business, including running an agricultural holding.

magają w prowadzeniu rodzinnej działalności gospodarczej, w tym również w prowadzeniu gospodarstwa rolnego.

Pracownik najemny (według BAEL) – osoba zatrudniona na podstawie stosunku pracy w przedsiębiorstwie publicznym lub u pracodawcy prywatnego; do tej kategorii zaliczono również osoby wykonujące pracę naładczą a także uczniów, zatrudnionych na podstawie umowy o naukę zawodu lub przyuczenie do pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Pracujący według:

1. **BAEL** – osoby w wieku 15 lat i więcej, które w danym tygodniu spełniały jeden z poniższych warunków:
 - a) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę jakąkolwiek pracę przynoszącą zarobek lub dochód (tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym lub dzierżawionym gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem) albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
 - do 3 miesięcy,
 - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.
2. **Z-12 (pracownicy):**
 - a) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru), łącznie z sezonowymi lub zatrudnionymi dorywczo;
 - b) pracodawcy i pracujący na własny rachunek:
 - właściciele i współwłaściciele (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce), tj. zakładów, spółek, przedsiębiorstw zagranicznych, itp.,
 - osoby pracujące na własny rachunek;

Employee (according to the LFS) – a person employed on the basis of an employment relationship in a public entity or by a private employer; this category includes also persons performing outwork and apprentices employed on the basis of a contract for apprenticeship or preparation for particular work, if they receive remuneration.

The employed according to:

1. **LFS** – persons aged 15 years or over, who during the reference week met one of the following conditions:
 - a) performed for at least one hour any work generating pay or income (i.e. were employed as paid employees, worked in their own or leased agricultural holding or conducted their own economic activity outside agriculture) or assisted (without pay) in running a family agricultural holding or in conducting a family economic activity outside agriculture,
 - b) had work but were not performing it:
 - due to illness, maternity leave or holiday leave,
 - due to other reasons, but the break in employment was:
 - up to 3 months,
 - over 3 months, but these persons were paid employees and during that period received at least 50% of their hitherto paid remuneration.
2. **Z-12 survey:**
 - a) employees hired on the basis of an employment relationship (that is an employment contract, nomination, appointment, election), including seasonal or temporary employees;
 - b) the self-employed – employers and own-account workers:
 - owners and co-owners (including contributing family workers) of entities conducting economic activity (excluding partners in companies who do not work in them), that is establishments, companies, foreign enterprises etc.
 - own-account workers;
 - c) outworkers;
 - d) agents working on the basis of agency agreements or contracts of mandate for running retail and service outlets, or performing commissioned activities (including contributing family workers and persons employed by agents);

- c) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- d) agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek handlowych, usługowych lub o wykonywanie zleconych czynności (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- e) członkowie spółdzielni produkcji rolniczej oraz powstałych na ich bazie spółdzielni o innym profilu produkcyjnym, w odniesieniu do których funkcjonuje prawo spółdzielcze, a także członkowie spółdzielni kółek rolniczych.

Pracujący na własny rachunek (według BAEL) – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą, z tego:

- **pracodawca** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i zatrudnia co najmniej jednego pracownika najemnego,
- **pracujący na własny rachunek niezatrudniający pracowników** – osoba, która prowadzi własną działalność gospodarczą i nie zatrudnia pracowników.

Stopa bezrobocia (według BAEL) – procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo.

Wskaźnik zatrudnienia (według BAEL) – procentowy udział pracujących w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej (według BAEL) – procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wynagrodzenie ogółem brutto (według Z-12) – wysokość miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto za październik 2018 r., która obejmuje:

- wynagrodzenia osobowe za X 2018 r. (w tym m.in. wynagrodzenie: zasadnicze, za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatki funkcyjne czy za staż pracy, wynagrodzenia wypłacone za okresy dłuższe niż miesiąc w wysokości przypadającej na 1 miesiąc, np. 1/3 część premii za IV kwartał, 1/6 – premii za II półrocze);
- 1/12 część za 2018 r.: honorariów wypłaconych pracownikom własnym na podstawie umowy o pracę, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej;
- kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłaconych przez ubezpieczonego od wynagrodzeń.

- e) members of farming cooperatives and co-operatives established on their basis with a different production profile, to which the co-operative law applies, and also members of agricultural circles cooperatives.

Self-employed persons (according to the LFS) – persons who conduct their own businesses, comprising:

- **employers** – persons, who conduct their own businesses and employ at least one employee,
- **own-account workers** – persons, who conduct their own businesses and do not employ employees.

The unemployment rate (according to the LFS) – the percentage of the unemployed in the economically active population.

The employment rate (according to the LFS) – the percentage of the employed in the total population of a given category.

The activity rate (according to the LFS) – the percentage of the economically active in the total population of a given category.

Total gross wages and salaries (according to the Z-12 survey) – total monthly gross remuneration for October 2018, composed of:

- personal wages and salaries for October 2018 (inter alia: base remuneration, overtime pay, functional allowance or seniority allowance, wages and salaries for periods longer than one month recalculated per month, i.e. 1/3 of a quarterly bonus for the fourth quarter, 1/6 of a bonus for the second half-year);
- 1/12 of the amount for 2018 of: fees paid to employees on the basis of employment contracts, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, bonuses from profit for distribution and from the balance surplus in cooperatives;
- obligatory social security contributions for retirement, disability and sickness insurance paid by employees from their remuneration.

Monthly gross earnings do not include payments such as: service anniversary awards, gratuities, retirement severance pays, one-time payments (compensatory) paid due to proposition and acceptance of an inventive project causing a change in labour standards, equivalents for unused leave.

W wynagrodzeniach miesięcznych nie uwzględniono takich wypłat, jak: nagrody jubileuszowe, gratyfikacje, odprawy wypłacone przy przejściu na emeryturę, jednorazowe wynagrodzenia (wyrównawcze) wypłacone w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem projektu wynalazczego powodującego zmianę norm pracy, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop.